

Paragraf 138

Ärendenummer KS2023/354

Årsredovisning och ansvarsfrihet 2022 - Vafabmiljö kommunalförbund

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. årsredovisningen och revisionsberättelse år 2022 för VafabMiljö kommunalförbund anmäls och läggs till handlingarna,
2. direktionen och de enskilda ledamöterna beviljas ansvarsfrihet.

Jäv

Ulrik Ornbrant (C) anmäler jäv och deltar inte i beslutet.

Sammanfattning

Enköpings kommun samarbetar med Västerås stad, Heby kommun, Kungsör kommun, Arboga kommun, Fagersta kommun, Hallstahammars kommun, Köpings kommun, Norbergs kommun, Sala kommun, Skinnskattebergs kommun och Surahammars kommun, via ett kommunalförbund, om gemensamma avfallstjänster.

I enlighet med kommunallagen 9 kap 13 § ska revisorerna i ett kommunalförbund med en förbundsdirektion lämna en revisionsberättelse till var och en av förbundsmedlemmarnas fullmäktige. I enlighet med förbundsordningen, antagen av kommunfullmäktige den 2 februari 2015, § 11 ska årsredovisningen lämnas till medlemmarna senast den 15 mars.

VafabMiljö kommunalförbund har den 6 april 2023 överlämnat årsredovisningen och revisionsberättelsen för 2022.

Av revisionsberättelsen framkommer bland att revisorerna bedömer att:

- sammantaget att direktionen i Vafab Miljö Kommunalförbund i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillräckligt sätt.
- räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

- direktionens interna kontroll har varit tillräcklig,
- resultatet enligt årsredovisningen inte fullt ut är förenliga med de verksamhetsmål som direktionen uppställt, men att det är en positiv utveckling.

Revisorerna tillstyrker att direktionens ledamöter samt de enskilda ledamöterna i densamma beviljas ansvarsfrihet.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och frågar om kommunstyrelsen kan besluta i enlighet med förslag och finner så.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2023-04-24

Årsredovisning, VafabMiljö 2022

Revisionsberättelse, 2022

Beslutet skickas till:

Vafab Miljö, för kännedom

Paragraf 72

Ärendenummer KS2023/354

Årsredovisning och ansvarsfrihet 2022 - Vafabmiljö kommunalförbund

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. årsredovisningen och revisionsberättelse år 2022 för VafabMiljö kommunalförbund anmäls och läggs till handlingarna,
2. direktionen och de enskilda ledamöterna beviljas ansvarsfrihet.

Jäv

Ulrika Ornbrant anmäler jäv och deltar inte i beslutet.

Sammanfattning

Enköpings kommun samarbetar med Västerås stad, Heby kommun, Kungsör kommun, Arboga kommun, Fagersta kommun, Hallstahammars kommun, Köpings kommun, Norbergs kommun, Sala kommun, Skinnskattebergs kommun och Surahammars kommun, via ett kommunalförbund, om gemensamma avfallstjänster.

I enlighet med kommunallagen 9 kap 13 § ska revisorerna i ett kommunalförbund med en förbundsdirektion lämna en revisionsberättelse till var och en av förbundsmedlemmarnas fullmäktige. I enlighet med förbundsordningen, antagen av kommunfullmäktige den 2 februari 2015, § 11 årsredovisningen lämnas till medlemmarna senast den 15 mars.

VafabMiljö kommunalförbund har den 6 april 2023 överlämnat årsredovisningen och revisionsberättelsen för 2022.

Av revisionsberättelsen framkommer bland att revisorerna bedömer att:

- sammantaget att direktionen i Vafab Miljö Kommunalförbund i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillräckligt sätt,
- räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande,
- direktionens interna kontroll har varit tillräcklig,

- resultatet enligt årsredovisningen inte fullt ut är förenliga med de verksamhetsmål som direktionen uppställt, men att det är en positiv utveckling.

Revisorerna tillstyrker att direktionens ledamöter samt de enskilda ledamöterna i densamma beviljas ansvarsfrihet.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut och frågar om kommunstyrelsen kan besluta i enlighet med detta och finner så.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2023-04-24
Årsredovisning, VafabMiljö 2022
Revisionsberättelse, 2022

Beslutet skickas till:

Vafab Miljö, för kännedom

Kommunledningsförvaltningen
Johanna Sköld
0171-61 51 52
johanna.skold@enkoping.se

Kommunstyrelsen

Årsredovisning och ansvarsfrihet år 2022 – VafabMiljö kommunalförbund

Förslag till kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. årsredovisningen och revisionsberättelse år 2022 för VafabMiljö kommunalförbund anmäls och läggs till handlingarna,
2. direktionen och de enskilda ledamöterna beviljas ansvarsfrihet.

Beskrivning av ärendet

Enköpings kommun samarbetar med Västerås stad, Heby kommun, Kungsör kommun, Arboga kommun, Fagersta kommun, Hallstahammars kommun, Köpings kommun, Norbergs kommun, Sala kommun, Skinnskattebergs kommun och Surahammars kommun, via ett kommunalförbund, om gemensamma avfallstjänster.

I enlighet med kommunallagen 9 kap 13 § ska revisorerna i ett kommunalförbund med en förbundsdirektion lämna en revisionsberättelse till var och en av förbundsmedlemmarnas fullmäktige. I enlighet med förbundsordningen, antagen av kommunfullmäktige den 2 februari 2015, § 11 årsredovisningen lämnas till medlemmarna senast den 15 mars.

VafabMiljö kommunalförbund har den 6 april 2023 överlämnat årsredovisningen och revisionsberättelsen för 2022.

Av revisionsberättelsen framkommer bland att revisorerna bedömer att:

- sammantaget att direktionen i Vafab Miljö Kommunalförbund i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillräckligt sätt,
- räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande,
- direktionens interna kontroll har varit tillräcklig,
- resultatet enligt årsredovisningen inte fullt ut är förenliga med de

- verksamhetsmål som direktionen uppställt, men att det är en positiv utveckling.

Revisorerna tillstyrker att direktionens ledamöter samt de enskilda ledamöterna i densamma beviljas ansvarsfrihet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2023-04-24

Årsredovisning, VafabMiljö 2022

Revisionsberättelse, 2022

Daniel Jansson-Hammargren
Kommundirektör
Enköpings kommun

Daniel Nilsson
Ekonomichef
Enköpings kommun

Beslutet skickas till:

Vafab Miljö, för kännedom

Årsredovisning 2022

Vafabmiljö kommunalförbund
Org.nr. 222000-3129

Innehåll

1	Förvaltningsberättelse	3
1.1	Den kommunala koncernen	3
1.1.1	Vafabmiljö kommunalförbund	3
1.1.2	Dotterbolaget Vafabmiljö AB	3
1.2	Översikt Vafabmiljös utveckling.....	4
1.2.1	Ekonomisk utveckling koncern	4
1.2.2	Ekonomisk utveckling kommunalförbundet	5
1.3	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	6
1.3.1	Befolkningsutveckling	6
1.3.2	Omvärldsfaktorer.....	6
1.3.3	Finansiell uppföljning och riskhantering.....	8
1.4	Händelser av väsentlig betydelse	9
1.5	Styrning och uppföljning av kommunalförbundet.....	10
1.5.1	Direktionens och ledningens arbete.....	10
1.5.2	Budget och uppföljning	10
1.5.3	Internkontroll	10
1.6	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	12
1.6.1	Kommunalförbundets måluppfyllelse.....	12
1.6.2	Ekonomisk ställning	15
1.6.3	Balanskravsresultat	15
1.7	Väsentliga personalförhållanden	16
1.7.1	Personal, antal anställda och sjukfrånvaro	16
1.8	Förväntad utveckling	16
2	Drift- och investeringsredovisning	19
2.1	Driftredovisning kommunalförbundet.....	19
2.1.1	Särredovisning kommunalt uppdrag	20
2.2	Driftredovisning Vafabmiljö AB	21
2.3	Redovisning av investeringar	22
3	Koncernens resultaträkning	24
4	Koncernens balansräkning.....	25
5	Koncernens balansräkning forts.	26
6	Koncernens kassaflödesanalys	27
7	Kommunalförbundets resultaträkning	28
8	Kommunalförbundets balansräkning	29
9	Kommunalförbundets balansräkning forts.	30
10	Kommunalförbundets kassaflödesanalys	31
11	Noter	32

1 Förvaltningsberättelse

1.1 Den kommunala koncernen

1.1.1 Vafabmiljö kommunalförbund

Vafabmiljö kommunalförbund är bildat av kommunerna i Västmanlands län (Arboga, Fagersta, Hallstahammar, Kungsör, Köping, Norberg, Sala, Skinnskatteberg, Surahammar och Västerås) samt de angränsande kommunerna i Uppsala län (Heby och Enköping). Vafabmiljö har i uppdrag att hantera medlemskommunernas hushållsavfall och att göra det med stor miljöhänsyn, hög kostnadseffektivitet och med god kvalitet gentemot avfallslämnarna. Kommunalförbundet har också ett grundläggande ansvar enligt miljöbalken att utöva tillsyn, ta fram renhållningsordningar med avfallsplaner, samla in och transportera hushållsavfall samt att informera och utveckla verksamheten.

Vafabmiljö ska medverka till att skapa en långsiktigt hållbar avfallshantering i regionen med utgångspunkt från nationella, regionala och lokala miljömål. Förbundet arbetar även med att avsätta material för återvinning, producera avfallsbränslen och att ta hand om farligt avfall – vilket sker på fem avfallsstationer, 18 Återbruk och vid förbrännings- och biogasanläggningen. Förbundet har även avfallsverksamhet på den konkurrensutsatta marknaden, bland annat genom att samla in, transportera och behandla avfall från företag.

1.1.2 Dotterbolaget Vafabmiljö AB

Under 2021 startades verksamhet upp i Vafabmiljö AB igen med syftet att arbeta med utveckling, innovationer och forskningssamverkan som stöttar kommunalförbundets uppdrag. Under 2022 har detta skett i begränsad omfattning. Beslut har under året fattats om att avsluta verksamheten samt att likvidera aktiebolaget.

1.2 Översikt Vafabmiljös utveckling

1.2.1 Ekonomisk utveckling koncern

Tabell 1: Flerårsöversikt koncern, mnkr

	2018	2019	2020	2021	2022
Resultaträkning					
Intäkter	637,3	667,6	682,4	739,2	842,1
Personalkostnader	-165,0	-164,4	-170,7	-178,6	-174,6
Verksamhetskostnader	-371,8	-407,0	-420,0	-452,6	-521,8
Resultat före finansiella poster och avskrivningar	100,5	96,2	91,7	108,0	145,7
Avskrivningar inklusive avsättning sluttäckning	-94,2	-82,4	-86,5	-87,3	-92,9
Finansiella poster, bokslutsdispositioner och skatt	-5,2	-5,0	-5,6	-4,6	-4,8
Resultat före justering resultatutjämningsfond	1,1	8,8	-0,4	16,1	48,0
<i>Varav affärsuppdrag</i>	31,8	28,5	3,2	8,8	25,2
<i>Varav kommunalt uppdrag</i>	-23,1	-17,0	-4,2	-0,2	21,9
Justering resultatutjämningsfond	7,6	2,7	0,0	0,0	-21,9
Resultat efter justering resultatutjämningsfond	8,7	11,5	-0,4	16,1	26,1
Balansräkning					
Balansomslutning	740	877	962	929	954
Anläggningstillgångar	551	594	658	668	611
Eget kapital	39	51	50	67	93
Avsättningar	211	214	237	234	183
Långfristiga skulder	327	403	394	402	439
Investeringar	83	107	137	97	61
Nyckeltal					
Soliditet %	5,2%	5,8%	5,2%	7,2%	9,7%
Skuldsättningsgrad	18,1	16,3	18,1	13,0	9,3

I koncernen har det tidigare funnits ett internt mellanhavande i form av att kommunalförbundet hade en långfristig skuld i balansräkningen avseende förvärvet av inkråmet vid verksamhetsöverlåtelsen från bolaget. Detta har nu reglerats eftersom bolaget ska likvideras. Förbundet har betalat ränta till bolaget för skulden. Under året har verksamhet i begränsad omfattning bedrivits i bolaget.

1.2.2 Ekonomisk utveckling kommunalförbundet

Tabell 2: Flerårsöversikt kommunalförbundet, mnkr

	2018	2019	2020	2021	2022
Resultaträkning					
Intäkter	637,3	667,6	682,4	738,1	841,9
Personalkostnader	-165,0	-164,4	-170,7	-178,6	-174,3
Verksamhetskostnader	-371,8	-407,0	-420,0	-448,8	-521,4
Resultat före finansiella poster och avskrivningar	100,5	96,2	91,7	110,7	146,2
Avskrivningar inklusive avsättning sluttäckning	-94,2	-82,4	-86,4	-96,8	-92,9
Finansiella poster	-5,2	-5,0	-6,3	-5,3	-6,2
Resultat före justering resultatutjämningsfond	1,1	8,8	-1,0	8,6	47,1
<i>Varav affärsuppdrag</i>	<i>31,8</i>	<i>28,5</i>	<i>3,2</i>	<i>8,8</i>	<i>25,2</i>
<i>Varav kommunalt uppdrag</i>	<i>-23,1</i>	<i>-17,0</i>	<i>-4,2</i>	<i>-0,2</i>	<i>21,9</i>
Justering resultatutjämningsfond	7,6	2,7	0,0	0,0	-21,9
Resultat efter justering resultatutjämningsfond	8,7	11,5	-1,0	8,6	25,2
Balansräkning					
Balansomslutning	805	943	1 029	996	946
Anläggningstillgångar	613	651	715	726	669
Eget kapital	41	53	51	60	85
Avsättningar	200	204	225	232	182
Långfristiga skulder	402	478	469	477	439
Investeringar	83	107	137	97	61
Nyckeltal					
Soliditet %	5,1%	5,6%	5,0%	6,0%	9,0%
Skuldsättningsgrad	18,6	17,0	19,0	15,6	10,1

Vafabmiljö kommunalförbunds resultat per sista december 2022 är 25,2 mnkr.

Intäkterna har ökat årligen sedan 2018. Det beror bland annat på att renhållningstaxorna justerats i omgångar. År 2020 infördes en ny gemensam renhållningstaxa för samtliga medlemskommuner. Under 2022 tillkom ett nytt kommunalt ansvar att samla in tidningar och returpapper och avfallstaxan justerades för att finansiera detta. Därutöver görs årliga indexjusteringar på avgifter för hämtning och behandling av avfall från verksamheter. Årets stora intäktsökning beror till största delen på mottagning av stora mängder schaktmassor, högre ersättning för försäljning av återvinningsmaterial samt högre försäljningsintäkter för biogas tack vare omförhandlat avtal med Svealandstrafiken.

De totala kostnaderna har också ökat i takt med att medlemskommunerna anslutit till förbundet och att Vafabmiljö tagit över ansvaret för renhållningen i samtliga kommuner. Under 2020 infördes en förbränningskatt på avfall vilket har ökat kostnaderna för energiåtervinning. Under 2021 och 2022 har kostnaderna för inköp av flytande biogas, drivmedel och el ökat på grund av höga marknadspriser.

Investeringsnivån varierar mellan åren. Under 2019–2021 pågick utbyggnaden av biogasanläggningen med en total investering på 160 mnkr, vilket är den hittills största investeringen inom kommunalförbundet.

1.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

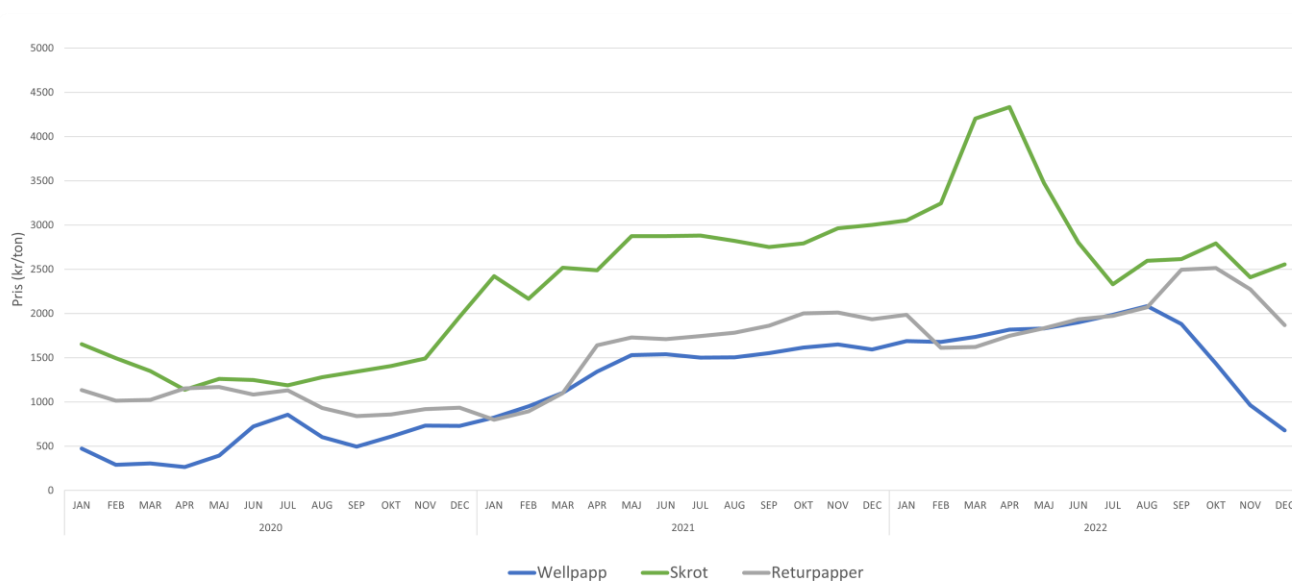
1.3.1 Befolkningsutveckling

Befolkningen i medlemskommunerna har under 2022 ökat med 0,6 % till ca 343 000 invånare. Samtidigt har antal anslutna hushåll och verksamheter till Vafabmiljö ökat med 1,1 % till nästan 178 000.

1.3.2 Omvärldsfaktorer

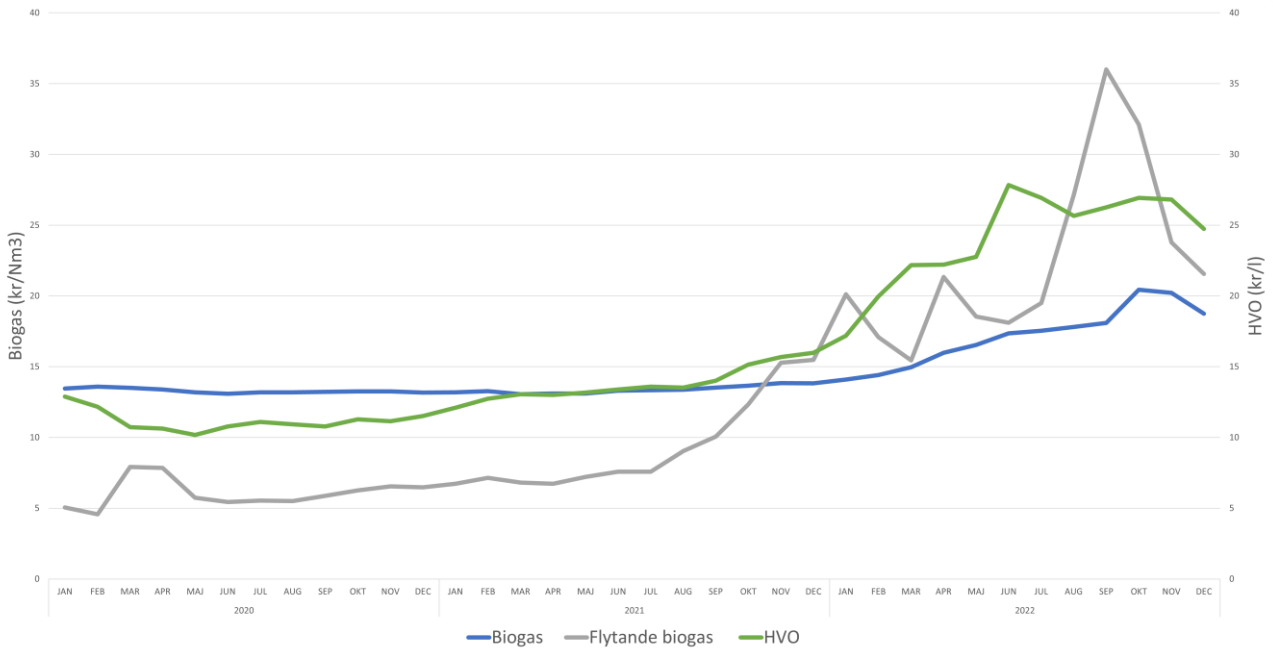
Vafabmiljö påverkas av hur världsmarknadspriser för råvaror och energi utvecklas. Priserna för återvunnen metall, wellpapp och tidningar har stigit under 2022 och ligger på rekordhöga nivåer, diagram 1. Normalt brukar värdet på skrot vara 1 500 kr/ton. Under 2022 har medelpriset varit det dubbla. Även ersättningen för returpapper har varit hög under året, medelvärdet blev ca 2 300 kr/ton för 2022. Priset på wellpapp har också varit högt men minskat under senare del av året. Sammantaget har intäkterna för försäljning av återvinningsmaterial varit mycket höga under 2022.

Diagram 1: Prisutveckling för återvinningsmaterial

Världsmarknadspriset på naturgas, som också påverkar priset på flytande biogas, har rört sig kraftigt under 2022, diagram 2. Priset på biogas till renhållningsfordon och den publika marknaden har därför justerats under året. Under året har också priset på den biogas som säljs till Svealandstrafiken omförhandlats så att de kraftigt stigande kostnaderna för inköpen av flytande biogas kompenseras. Även priset för HVO som används som bränsle till lastbilar och maskiner har stigit kraftigt under året.

Diagram 2: Prisutveckling drivmedel och flytande biogas

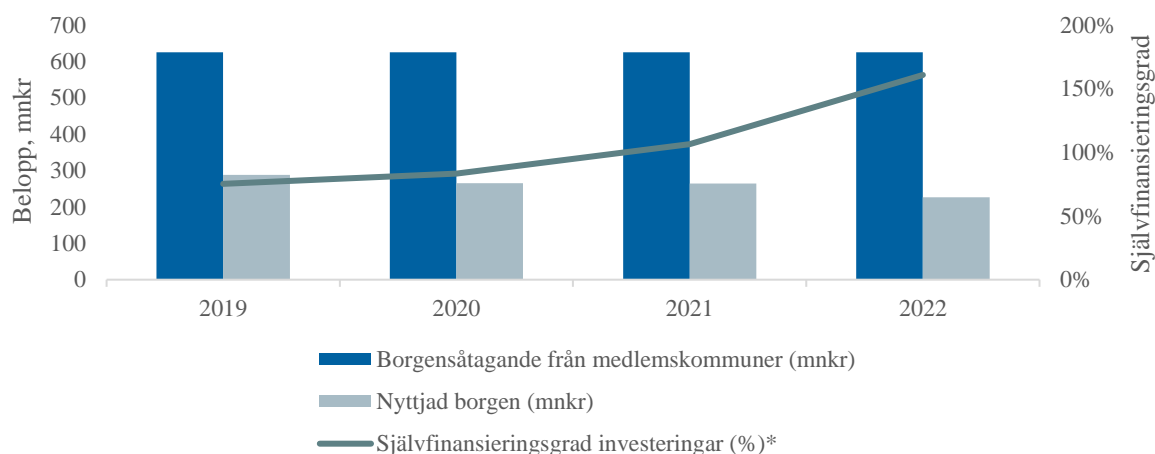

1.3.3 Finansiell uppföljning och riskhantering

Finansiering

Vafabmiljö innehar checkräkningskredit i Swedbank med Västerås stad som motpart och kreditgivare. Förbundet har utnyttjat den borgen som medlemskommunerna lämnat med 226,6 mnkr (264,3 mnkr). Det innebär att förbundet har nyttjat 36,2 % (42,3 %) av det totala borgensbeloppet på 625 mnkr. Sammantaget kan riskexponeringen anses vara låg.

Diagram 3: Borgensåtaganden och självfinansieringsgrad kommunalförbundet

* Självfinansieringsgrad definieras som kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar. Nettoinvesteringar = bruttoinvesteringar med avdrag för investeringsbelopp som finansierats med statliga bidrag.

Finansiella risker

Vafabmiljö är exponerat för ränterisker, risker för kundförluster samt risk för anläggningsskador. Riskerna hanteras genom efterlevnad och stöd av Västerås stads finanspolicy, systematisk kreditbedömning samt fullvärdesförsäkring av anläggningensbeståndet. Förbundets ränterisk anses vara relativt låg i förhållande till de räntebärande skuldernas andel av balansomslutningen.

Förbundets utsläppsrätter uppgår till 4,8 mnkr (8,3 mnkr) och påverkas av årets förbrukning, marknadsvärdet, bristen på utsläppsrätter i Europa och hur den svenska kronan förhåller sig till euron. Förbundet har inga derivat, ränteswappar eller andra finansiella säkringslösningar.

Pensionsförpliktelser

Förbundet har de anställdas pensioner tryggade via en avsättning och en försäkringslösning via KPA. Pensionsavsättningen har ökat till och med 2022-12-31. Enligt KPA:s prognos kommer pensionskostnaderna fortsätta öka under de kommande åren. Den totala avsättningen uppgår till 40,6 mnkr (39,4 mnkr). Förbundet har sedan tidigare valt att avvika från RKR R10 och redovisar helheten som pensionsavsättning. En risk som uppmärksammas under 2022 är att pensionskostnaderna ökat som en direkt följd av ökad inflation.

1.4 Händelser av väsentlig betydelse

Avfallstaxa

Under 2020 började den nya gemensamma renhållningstaxan tillämpas. Eftersom taxan införts stegvis är 2022 det första året då grundavgifterna är lika i samtliga medlemskommuner.

Avfallstaxan justerades den 1 april med anledning av det kommunala ansvaret för returpapper som började gälla den 1 januari 2022.

Avfallsplan

Vafabmiljö och samtliga medlemskommuner har börjat arbeta med de aktiviteter som finns i avfallsplanen, till exempel Återbruk 2.0, kartläggning av kommunernas verksamhetsavfall, kommunikationsstrategier med mera. Under perioden har en första uppföljning av de övergripande målen gjorts.

Returpapper

Producentansvaret för returpapper upphörde den 31 december 2021 och i stället blev returpapper ett kommunalt avfall. Under 2022 har övertagandet genomförts och till viss del utvecklats. En mer genomgripande förändring kommer att genomföras samtidigt som ansvaret för förpackningar tas över i januari 2024.

Biogas

Ett permanent produktionsstöd för biogas har införts: 500 mnkr för 2022 och 700 mnkr per år 2023–2024. Stödet föreslås löpa till 2040 med en kontrollstation 2024. Stödet innebär att biogas som uppgraderas till samma kvalitet som naturgas får ett produktionsstöd på högst 30 öre per kWh. Biogas som görs om till flytande form kan få ytterligare 15 öre per kWh i stöd. Vafabmiljö har beviljats 3,4 mnkr i produktionsstöd för 2022.

Den egenproducerade fordonsgasen (inklusive gas från reningsverket) uppgår till ca 45 procent, resten köps in från andra biogasaktörer för att tillgodose de behov som finns på fordonsmarknaden. Under perioden har kostnaderna för inköp av uppgraderad biogas ökat kraftigt och ett flertal höjningar av priset vid de publika tankstationerna har skett. Även priset på den biogas som Svealandstrafiken köper, ca 75 procent av den totala försäljningsvolymen, har efter avtalsförhandlingar justerats och följer prisutvecklingen på den inköpta uppgraderade biogasen.

Omvärld

Efter att restriktionerna med anledning av Covid-19 tagits bort har mängderna avfall kommit upp på mer normala nivåer. Speciellt handlar det om avfall från restauranger och besöksnäringen men även bygg- och rivningsavfall har ökat jämfört med 2021.

Kriget i Ukraina och sanktionerna mot Ryssland påverkar energi- och råvarumarknaden i Europa. Det gör att marknadspriset på gas, bensin och diesel ökat kraftigt, både för Vafabmiljö och för våra leverantörer. Utöver det är inflationen rekordhög vilket påverkar kostnaderna.

1.5 Styrning och uppföljning av kommunalförbundet

1.5.1 Direktionens och ledningens arbete

Direktionens ledamöter utses av medlemskommunerna. Under 2022 har direktionen haft fem ordinarie möten och två extrainsatta möten. På dessa möten har direktionen bland annat fattat beslut om; årsredovisning 2021, delårsrapport jan-april 2022, delårsrapport jan-aug 2022, budget 2023–2025, verksamhetsplan och budget 2023, internkontrollplan, verksamhetsberättelse för 2021, ny förbunds-direktör och beslut att avveckla Vafabmiljö AB.

1.5.2 Budget och uppföljning

Förbundsdirektionen beslutade i april om budget med investeringsplan för perioden 2023–2025. Förbundet har upprättat delårsrapporter med årsprognos per den sista april och per den sista augusti; båda rapporterna godkändes på direktionens mötena i juni och september. Direktionen fastställde också förbundets verksamhetsplan och budget för 2023 på decembermötet.

1.5.3 Internkontroll

Internkontroll är ett verktyg som används för att säkerställa de fastställda verksamhetsmässiga och ekonomiska målen. Internkontrollen omfattar såväl de politiska som de professionella systemen och rutinerna som används för att styra verksamhet och ekonomi. Enligt bland annat Kommunallagen (2017:725) ska det systematiskt och årligen arbetas med riskhantering och internkontroll. Direktionen beslutar årligen om ny internkontrollplan samt uppföljning av föregående års plan.

Arbetet med internkontroll i Vafabmiljö ska säkerställa:

- Ändamålsenliga och väl dokumenterade system och rutiner för styrning
- En rättvisande och tillförlitlig redovisning och information om verksamheten
- Säkerställande av att lagar, policys, reglementen tillämpas
- Skydd mot förluster och/eller förstörelse tillgångar
- Eliminering och/eller upptäckt av allvarliga fel och brister

I arbetet med internkontrollen är det viktigast att fokusera på riskerna med högst riskvärde, dvs de risker som har hög sannolikhet att inträffa och som leder till stor konsekvens (skada) för organisationen. Arbetet återspeglaras årligen till förbundsdirektionen i en rapport. I denna ingår en utvärdering av hur arbetet bedrivits under året, dvs vad som gått bra och vad som gått mindre bra, samt en ny reviderad plan för det kommande året. Vafabmiljö har under året identifierat 60 risker och till dem tagit fram aktiviteter och kontroller för att minska eller ta bort sannolikheten för att riskerna ska inträffa.

Inom Vafabmiljös huvudprocesser lyfts risker kopplade till hanteringen av avfall, till exempel ökad felsortering. Även risk för ineffektiva rutter vid hämtning av avfall samt att farliga kemikalier och sprängämnen inkommer på återbruken. Under året har det arbetats med aktiviteter såsom kommunikationsstrategier för att kunna erbjuda expertis och rådgivning inom sortering av avfall.

Utbildning av personal med avseende på potentiella risker och identifiering av farligt avfall och utarbetning av instruktioner för hantering av sådana situationer har genomförts.

Inom Vafabmiljös stödprocesser lyfts möjliga risker kopplade till att organisationen skulle kunna köpa varor och tjänster utan giltiga avtal. Aktiviteter under året har varit kontroll av att upphandlingspolicy efterlevs.

Bedömningen är att många av Vafabmiljös risker består och att löpande arbete krävs för att minska sannolikheten för att identifierade risker inträffar.

Enligt standarderna ISO 9001 och 14001 ska verksamheten årligen revideras av förbundets utsedda internrevisorer. Vafabmiljö har genomfört två internrevisionsveckor under året, en på våren och en på hösten.

1.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

1.6.1 Kommunalförbundets måluppfyllelse

Vafabmiljö kommunalförbund planerar och följer upp verksamheten utifrån fyra målområden: kund, medarbetare, samhälle & miljö samt ekonomi. De fyra målen har delmål som årligen följs upp och som syftar till att stödja de långsiktiga målen. Tabell 3 nedan visar förbundets fyra mål.

Tabell 3: Förbundets övergripande mål

Område	Mål	Målnivå	Utfall	Trend jmf med fg år
Kund 1. Vafabmiljö har nöjda kunder som har förtroende för oss	1a. Andelen kunder som är nöjda med oss	85%	88%	
	1b. Andelen kunder som har förtroende för oss	85%	87%	
	1c. Hämtning efter överenskommelse affärsverksamhet, andelen reklamationer	<1(‰)	0,50‰	
	1d. Hämtning efter överenskommelse hushållsinsamling (egen regi), andelen reklamationer	<1(‰)	0,72‰	
	1e. Hämtning efter överenskommelse hushållsinsamling (entreprenör), andelen reklamationer	<1(‰)	0,18‰	
Medarbetare 2. Vafabmiljö är en attraktiv arbetsplats där alla bidrar till utveckling av verksamheten	2a. Målnivå för sjukfrånvaron	4,6%	6,5%	
	2b. Andelen medarbetare som aktivt uttalar att vi efterlever våra värdeord	28%	40%	
	2c. Andelen medarbetare som aktivt uttalar att vi är en attraktiv arbetsgivare	54%	52%	
	2d. Maxtak för antal olyckor	25	37	
	2e. Andelen medarbetare som anser att man har en god hälsa	70%	73%	Inget utfall 2021
Samhälle & miljö 3. Vafabmiljö bidrar till ökad resurshushållning	3a. Antal producerade pressmeddelanden	12 st	8 st	
	3b. Andelen positiva artiklar om Vafabmiljö	5%	40%	
	3c. Andelen oljeförorenat vatten som behandlas direkt i Ultrafilter-container	Minst 80%	89%	
	3d. Andelen lakvatten som behandlas i SBR-anläggningen ska uppgå till	Minst 97%	100%	
	3e. Mängden egenproducerad biogas ska uppgå till	2,5 miljoner Nm ³	2,2 miljoner Nm ³	
	3f. Antalet kunder som har en återkommande reklamation	Minskning med 30% jmf. med 2021	-67%	
Ekonomi 4. Vafabmiljö ska ha en långsiktigt stabil ekonomi	4a. Soliditeten ska årligen öka	6,2%	9,0%	
	4b. Skuldsättningsgraden ska årligen minska	15	10,1	
	4c. Ekonomiskt utfall för kommunalt uppdrag, i balans	0	0	
	4d. Resultatnivå för affärsuppdrag, minst 5 %	5%	6,6%	

Kund

I den kundundersökning som under året skickades ut till invånarna i våra medlemskommuner uppfylldes målet om andelen nöjda kunder och kunder som har förtroende för oss. Serviceindex ligger på 88 procent och förtroendeindex på 85 procent. Båda målen är uppfyllda.

När det gäller andelen reklamationer, både för hushållsinsamlingen och för verksamhetsinsamling, är målet max 1 promille. Målen uppnås för helåret.

På övergripande nivå *uppfylls målet* att Vafabmiljö ska ha nöjda kunder som har förtroende för oss.

Medarbetare

Målnivån för sjukfrånvaron är 4,6 %. Utfall för helåret landade på 6,5 % och målet uppnåddes därmed inte. Under pandemin har sjuktalen successivt gått upp och påverkat sjukfrånvaron negativt. Insatser pågår för att vända den negativa trenden. Trots ökat medvetenhet och fokus på säkerhetsrelaterade frågor inträffade det många olyckor och målet uppfylldes inte. När det gäller de övriga delmålen i medarbetarperspektivet ser vi bland annat att det sker en positiv förflyttning kring efterlevnaden av våra värdeord. Gällande vår attraktivitet som arbetsgivare är nivån ungefär som tidigare år och målen bedöms uppfyllas till viss del.

På övergripande nivå *uppfylls delvis målet* att Vafabmiljö är en attraktiv arbetsplats där alla bidrar till utveckling av verksamheten.

Samhälle och miljö

Målen för samhälle och miljö uppfylls i stor utsträckning. De målområden som har direkt miljöpåverkan uppfylls med råge. Andel vatten som hanteras direkt i UF-container uppgår till nästan 90 procent och andel lakvatten som behandlas i SBR-anläggningen uppgår till 100 procent. Andelen kunder med återkommande reklamation som i förlängningen medför extra transporter för Vafabmiljö och därmed en miljöpåverkan på luft har minskat med 67 procent jämfört med föregående år. Målnivån var en minskning på 30 procent så även detta mål uppfylls. Mängden egenproducerad biogas har ökat jämfört med tidigare år men når inte riktigt målnivån på 2,5 miljoner Nm³. Utfallet blev 2,2 miljoner Nm³ och det är mycket troligt att detta kommer öka under nästa år då det underhållsarbete som utförts på den gamla röt-kammaren beräknas avslutas under våren. Målområdet som berör den indirekta miljöpåverkan, till exempel antal pressmeddelanden når inte riktigt upp till målnivåerna. Detta beror till stor del på att annat arbete prioriterats. Arbetet fortgår dock under kommande år.

På övergripande nivå *uppfylls målet* att Vafabmiljö bidrar till ökad resurshushållning.

Ekonomi

Det övergripande målet är att Vafabmiljö ska ha en *långsiktigt stabil ekonomi*. Som stöd till målet finns fyra delmål.

Delmål 4a är att soliditeten årligen ska öka till dess att ett värde över 15 procent uppnås. Soliditeten visar hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital och anger förbundets ekonomiska stabilitet. Soliditeten anges som eget kapital i procent av balansomslutningen, dvs summan av kommunalförbundets tillgångar.

Förändringen av soliditeten mellan två år visar om resultatet varit tillräckligt i förhållande till tillväxten. Under perioder med höga investeringsnivåer kan en tillfälligt försämrad soliditet vara acceptabel. Låg tillväxt i kombination med försämrad soliditet är däremot en varningssignal. Soliditeten ökar i en sådan takt att målet uppfylls för 2022.

Delmål 4b är att skuldsättningsgraden årligen ska minska till dess att kvoten är under 10. Skuldsättningsgraden beskriver kommunalförbundets finansiella styrka och beräknas som kvoten mellan totala skulder och eget kapital. Om skuldsättningsgraden är låg innebär det att soliditeten är hög. Båda nyckeltalen använder eget kapital men då skuldsättningsgraden ställer det mot skulderna ställer soliditeten eget kapital mot tillgångarna. Skuldsättningsgraden minskar till 10,1 och därför uppfylls målet för 2022.

Delmål 4c är att ekonomin i förbundets kommunala uppdrag ska vara i balans. Det kommunala uppdraget inrymmer det uppdrag som kommunalförbundet har enligt 15 kapitlet miljöbalken, dvs insamling av mat- och restavfall hos våra abonnenter. Med ekonomisk balans menas att taxan motsvarar de kostnader kommunalförbundet har för den kommunala avfallshantering. Målet uppfylls 2022.

Delmål 4d är att resultatnivån i förbundets affärsuppdrag ska vara minst 5 procent. Med affärsuppdrag menas all verksamhet som bedrivs utanför det kommunala uppdraget. Genom affärsuppdragets överskott ges förutsättningar för ett långsiktigt handlingsutrymme samt ett minskat lånebehov vid investeringar. Målet uppfylls 2022.

På övergripande nivå *uppfylls målet* att Vafabmiljö ska ha en långsiktigt stabil ekonomi.

Bedömning om god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning uppfylls vid en god måluppfyllelse inom de fyra målområdena kund, medarbetare, samhälle och miljö samt ekonomi. Den sammanvägda bedömningen är att Vafabmiljö har en god ekonomisk hushållning även om det finns områden som behöver följas upp och förbättras ytterligare.

1.6.2 Ekonomisk ställning

Resultatet för koncernen är 26,1 mnkr för 2022, vilket är 0,9 mnkr bättre än för kommunalförbundet.

Vafabmiljö kommunalförbund redovisar ett resultat på 25,2 mnkr, vilket är 21,5 mnkr bättre än budget. Den positiva avvikelsen beror till största delen på ökade intäkter för mottagna schaktmassor.

Tabell 4: Resultaträkning för koncernen och kommunalförbundet (KF), mnkr

	Budget		Utfall		Avvikelse	
	Koncern	KF	Koncern	KF	Koncern	KF
Intäkter	745,1	742,3	842,1	841,9	97,0	99,6
Verksamhetskostnader	-376,8	-376,8	-434,7	-434,7	-57,9	-57,9
Personalkostnader	-186,0	-183,1	-174,6	-174,3	11,4	8,8
Övriga externa kostnader	-85,0	-82,6	-87,1	-86,7	-2,1	-4,1
Avskrivningar	-84,3	-84,3	-87,0	-87,0	-2,7	-2,7
Kostnader	-732,1	-726,8	-783,4	-782,7	-51,3	-55,9
Avsättning inaktiva deponier	-5,9	-5,9	-5,9	-5,9	0,0	0,0
Rörelseresultat inkl sluttäckning	7,1	9,6	52,8	53,3	45,7	43,7
Finansiella poster	-4,9	-5,9	-5,3	-6,2	-0,4	-0,3
Avsättning resultatutjämningsfond	0	0	-21,9	-21,9	-21,9	-21,9
Bokslutsdispositioner	4,2	0	0	0	-4,2	0
Uppskjuten skatt	0	0	1,1	0	1,1	0
Skatt på årets resultat	-0,6	0	-0,6	0	0,0	0
Resultat	5,8	3,7	26,1	25,2	20,3	21,5

1.6.3 Balanskravsresultat

Balanskravet utgör en undre gräns för vilket resultat som är tillåtet enligt kommunallagen. Ett eventuellt underskott i bokslutet ska inarbetas och det egna kapitalet ska återställas inom tre år. Förbundet uppfyller balanskravet och har en ekonomi i balans för 2022.

I vissa av medlemskommunerna fanns vid införandet av den nya gemensamma avfallstaxan ett ackumulerat överskott i en resultatutjämningsfond. För att återställa det överskottet så har abonnenterna i dessa kommuner erhållit en rabatt på grundavgiften i taxan. Under året har 7,5 mnkr använts för rabatt av taxan. Behållningen i resultatutjämningsfonden var vid årets slut 4,5 mnkr.

Tabell 5: Balanskravsutredning kommunalförbundet (mnkr)

	2020*	2021	2022
Årets resultat	-1,0	8,7	47,1
- varav medel från äldre resultatutjämningsfond	8,1	8,9	7,5
Avgår samtliga realisationsvinster	-1,6	-4,4	-0,4
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-2,6	4,3	46,7
Reservering av medel till resultatutjämningsfond	0,0	0,0	-21,9
Balanskravsresultat	-2,6	4,3	24,9
Infrias balanskravet	Nej	Ja	Ja

*Årets balanskrav för 2020 är omräknat jämfört med årsredovisningen för 2020. Detta beror på att uppställningen för balanskravsutredning i RKR R15 misstolkats. Det uppstår då ett negativt balanskravsresultat för 2020. Tidigare års resultat och årets resultat väger väl upp detta, varpå det inte har någon negativ inverkan på förbundet.

1.7 Väsentliga personalförhållanden

1.7.1 Personal, antal anställda och sjukfrånvaro

I tabellen nedan redovisas personalstatistik för kommunalförbundet.

Tabell 6: Personalstatistik

	2018	2019	2020	2021	2022
Medelantal tillsvidareanställda	247	249	248	264	261
Antal män/kvinnor	173/74	176/73	175/73	186/78	180/81
Antal timanställda och vikarier	78	85	85	65	57
Medarbetarkostnader, mnkr	164,9	164,4	170,7	178,6	175,3
Sjukfrånvaro					
Total sjukfrånvaro *	5,0%	4,5%	5,0%	5,6%	6,5%
- långtidsfrånvaro **	42,6%	31,0%	30,7%	41,4%	43,5%
- sjukfrånvaro för män	4,8%	4,4%	4,9%	5,8%	6,1%
- sjukfrånvaro för kvinnor	5,4%	4,6%	5,3%	5,2%	7,4%
- anställda -29 år	4,7%	4,6%	3,2%	2,6%	6,1%
- anställda 30 - 49 år	4,5%	3,9%	4,5%	4,5%	4,8%
- anställda 50 år -	5,5%	5,0%	5,8%	7,6%	8,3%

* I procent av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid.

**I procent av total sjukfrånvaro. Med långtidsfrånvaro avses sjukfrånvaro under en sammanhängande tid över 60 dagar eller mer.

1.8 Förväntad utveckling

Avfallslagstiftning

Den nya avfallsförordningen är baserad på EU-ändringar och innebär många ändringar på olika nivåer. Begreppet ”hushållsavfall” har ersatts med ”kommunalt avfall”. Under hösten 2021 har Naturvårdsverket publicerat en vägledning för hur kommunalt avfall ska tolkas, det kommer att innebära en del förändringar jämfört med tidigare vägledning.

Från den 1 januari 2023 får kommunen enligt den nya regleringen ansvaret för att behandla allt bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet. Vissa förtydliganden har gjorts när det gäller gränsdragningarna för kommunens ansvar för latrin och avfall från avloppsanläggningar. Förtydliganden har även gjorts för olika verksamheter där avfallet ska klassas som kommunalt avfall om det liknar hushållsavfall till sin art och sammansättning.

Möjligheten att använda avfallstaxan för att informera om avfallsförebyggande åtgärder är ett annat tydliggörande. För bygg- och rivningsavfall finns krav på sortering i sex olika fraktioner. Det har också införts utökad anteckningsskyldighet för farligt avfall.

Regeringens utredning om möjligheten för yrkesmässiga verksamheter att ta hand om sitt kommunala avfall, ett så kallat frival har presenterats och skickats ut på remiss. Utredningen föreslår att regeringen

ska införa en möjlighet för verksamheter att själva ta hand om sitt kommunala avfall. Dock oklart om utredningens förslag kommer att resultera i några nya regler.

Ett generellt krav på separat utsortering av bioavfall för både hushåll och verksamheter har införts. Kravet bygger på regler i EU:s avfallsdirektiv och innebär att det blir obligatoriskt för hushåll och verksamheter som omfattas av reglerna för kommunalt avfall att sortera ut matavfall.

Nationell avfallsplan

Den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet är reviderad utifrån nya krav i EU:s avfallspaket. Det tvådelade dokumentet har bland annat uppdaterats med nya uppgifter, till exempel nya etappmål, och fått en samlad beskrivning av avfallsförebyggande åtgärder och avfallsuppgifter som alla på sitt sätt ska bidra till en effektivare avfallshantering. Avfallsplanen och avfallsförebyggande programmet gäller 2018–2023.

Skatter

I slutet av 2019 beslutade riksdagen att införa en skatt på förbränning av avfall med 75 kr/ton från och med 1 april 2020. Nivån höjdes till 100 kr/ton för 2021 och har varit 125 kr/ton under 2022. Skatten har under dessa år kraftigt påverkat kostnaderna eftersom ca 100 000 ton gått till avfallsförbränning. I december beslutade regeringen att avskaffa skatten den 1 januari 2023. Till stora delar på grund av den rådande energisituationen och att olika utredningar visat på att skatten inte uppnår sitt syfte.

Producentansvar

I slutet av juni beslutade regeringen att det blir ett kommunalt insamlingsansvar för förpackningsavfall från och med 1 januari 2024. Beslutet innebär också att förpackningar av papper och kartong, plast, glas och metall från hushåll ska samlas in fastighetsnära. Producenterna ska ha det ekonomiska ansvaret och ersätta kommunerna för all insamling av förpackningsavfall från hushåll och finansiera behandlingen och återvinningen av de olika förpackningarna.

Förändringen av producentansvaret för förpackningar kommer att påverka Vafabmiljö under de närmaste 3–4 åren. Senast den 1 januari 2027 ska samtliga hushåll i regionen ha tillgång till fastighetsnära insamling som uppfyller de nya kraven.

Det finns även ett förslag till producentansvar för textilier som innebär att producenterna ska ha ett ekonomiskt och organisatoriskt ansvar för insamlingen och återvinningen. Insamlingen ska vara ”lämplig” och rikstäckande. Inget krav på bostadsnära insamling ställs. Kommuner kan samla in textil separat, men materialet ska lämnas till producenterna. Ideella aktörers insamling ska också kunna fortsätta som hittills.

Plan för cirkulär ekonomi

Regeringen har presenterat Sveriges första handlingsplan för cirkulär ekonomi. Bland annat föreslås ett produktpass och kvotplikt. Handlingsplanen innehåller drygt 100 åtgärder om avfallshantering men också om industriomställning, materialförsörjning och teknikutveckling. I planen framgår att kommunerna har en central roll för det fortsatta arbetet med att genomföra strategin och handlingsplanen.

Plast

EU:s direktiv för engångsplast har implementerats i den svenska lagstiftningen. Det blir förbjudet att sätta vissa plastprodukter på marknaden, däribland bestick och tallrikar i plast samt livsmedelsbehållare och muggar i polystyren, till exempel frigolit. Återvinningsmålen för dryckesflaskor skärps: 2025 ska 77 procent samlas in för att materialåtervinnas och 2029 höjs målet till 90 procent. Det ställs också krav för att skapa en marknad för återvunnen plast – från och med 2025 ska PET-flaskor innehålla minst 25 procent återvunnen plast och minst 30 procent år 2030.

Naturvårdsverket har presenterat en färdplan för hållbar plastanvändning. Målet är att plast ska användas på rätt plats, i resurs- och klimateffektiva, giftfria och cirkulära flöden med försumbart läckage. På så sätt ska vi nå en ökad resurshushållning och minskad negativ miljöpåverkan inklusive minskad klimatpåverkan.

Sverige har också fått sin första handlingsplan för plast där regeringen tar ett samlat grepp om plastfrågan. Den innehåller 55 beslutade åtgärder i form av lagstiftning, budgetsatsningar och myndighetsuppdrag. Bland annat krävs att nya plastförpackningar ska innehålla minst 30 procent återvunnen råvara senast 2030 och skärpta regler kring nedskräpning.

Politik och opinion

När det gäller hållbarhetsfrågornas plats i politiken och opinionen det senaste året har fokus även i år legat på klimatfrågan och omställning till ett fossilfritt land står högt på agendan. Det är en fråga där vi ser tydliga konsekvenser i väderfenomen i omvärlden och som ger effekter på debatten. Oavsett inriktning från politiken på en nationell nivå kommer troligtvis biogasen ha en viktig roll i omställningen till ett fossilfritt samhälle.

En annan hållbarhetsfråga som lyfts upp i flera sammanhang är den biologiska mångfalden. Många arter är hotade och allt fler rapporter visar på att läget för våra insekter blir alltmer akut. Utan dessa livsnödvändiga pollinerare kommer livsmedelsproduktionen inte fungera. Vårt sätt att bruka jorden måste ändras för vår egen överlevnads skull. Här kan de stora arealer som sluttäckta deponier utgör i framtiden och bidra till den biologiska mångfalden.

Övrigt

Andra omvärldsfaktorer av betydelse är utvecklingen på bostadsmarknaden, där det också handlar om omhändertagandet av jordar och massor med olika föroreningsgrad. Dessutom finns nationella förslag till ändrade rikt- och gränsvärden som kan innebära att mer material kan stanna på exploateringsområdena eller på andra sätt återföras till samhället vilket också kan påverka mängden jordar och massor.

2 Drift- och investeringsredovisning

Driftbudget inom koncernen upprättas för kommunalförbundet och Vafabmiljö AB. Dessutom görs det en särredovisad budget för det kommunala uppdraget inom kommunalförbundet. Eventuella överskott i detta överförs till resultatutjämningsfond för att utnyttjas vid tillfälliga underskott.

Investeringsbudget upprättas för kommunalförbundet årligen. Investeringsprojekt som inte slutförts under året förs över till nästa års investeringsbudget.

2.1 Driftredovisning kommunalförbundet

I nedanstående tabell redovisas budget, utfall och avvikelse för helåret.

Tabell 7: Driftredovisning kommunalförbundet, mnkr

	Utfall 2021	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse
Taxor och avgifter	366,3	388,7	391,8	3,1
Behandlingsintäkter	141,9	143,4	177,5	34,1
Försäljningsintäkter	164,9	156,1	218,2	62,1
Transportintäkter	36,5	32,4	34,5	2,1
Övriga intäkter	28,4	21,7	19,9	-1,8
Intäkter	738,0	742,3	841,9	99,6
Verksamhetskostnader	-368,9	-376,8	-434,7	-57,9
Personalkostnader	-178,6	-183,1	-174,3	8,8
Övriga externa kostnader	-79,9	-82,6	-86,7	-4,1
Avskrivningar	-78,2	-84,3	-87,0	-2,7
Kostnader	-705,6	-726,8	-782,7	-55,9
Avsättning inaktiva deponier	-18,5	-5,9	-5,9	0,0
Resultat före finansiella poster	13,9	9,6	53,3	43,7
Finansiella intäkter	0,6	0,2	0,4	0,2
Finansiella kostnader	-5,9	-6,1	-6,6	-0,5
Resultat före justering RUF	8,6	3,7	47,1	43,4
Justering resultatutjämningsfond	0	0	-21,9	-21,9
Resultat	8,6	3,7	25,2	21,5

Resultatet för 2022 är 25,2 mnkr, vilket är 21,5 mnkr bättre än budget.

Den största avvikelsen är att intäkterna för mottagning av schaktmassor är 33,8 mnkr över budget. Försäljningsintäkterna ökar också kraftigt mot budget beroende på prisjusteringar av biogas och ett ökat världsmarknadspris på återvinningsmaterial.

Verksamhetskostnaderna är 57,9 mnkr över budget, vilket beror på ökade kostnader för inköp av flytande biogas, drivmedel och el. Prissättningen för dessa har ökat kraftigt som en följd av höga marknadspriser. Även inköp av skrot och wellpapp har ökat på grund av höga världsmarknadspriser på återvinningsmaterial.

Personalkostnader är 8,8 mnkr lägre än budgeterat vilket dels beror på vakanser, sjukfrånvaro och föräldraledigheter.

Övriga externa kostnader överstiger budget med 4,1 mnkr. Kostnaden för förbrukningsmaterial och tillfälligt inhyrd personal på grund av vakanser, sjukfrånvaro och föräldradagheter står för den största avvikelsen.

Avskrivningskostnaderna har ökat med 2,7 mnkr i jämförelse med budget, vilket i huvudsak beror på ökade avskrivningar för förbundets aktiva deponier eftersom den återstående nyttjandetiden minskat.

Avsättning till resultatutjämningsfond har gjorts med 21,9 mnkr.

2.1.1 Särredovisning kommunalt uppdrag

Uppdraget att ta hand om avfall som kommunalförbundet har enligt 15 kapitlet miljöbalken (kommunalt uppdrag) särredovisas från affärsuppdraget.

Tabell 8: Resultat kommunalt uppdrag, mnkr *

	Utfall 2021	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse
Taxor och avgifter	360,2	388,9	391,8	2,9
Försäljning biogas	17,3	20,5	21,3	0,8
Försäljning fjärrvärme Norsa	8,3	9,9	7,7	-2,2
Försäljning återvinningsmaterial	29,6	22,8	37,4	14,6
Försäljning bränslen	11,3	10,7	13,2	2,5
Övriga intäkter	15,1	9,7	7,1	-2,6
Intäkter	441,8	462,5	478,5	16,0
Gemensamma kostnader	-60,5	-68,2	-61,5	6,7
Miljöåtgärder	-43,1	-32,0	-29,7	2,3
Insamling mat- och restavfall	-103,3	-126,8	-118,0	8,8
Insamling grovavfall och farligt avfall Återbruken	-54,2	-54,4	-53,7	0,7
Omlastning och sortering vid avfallsanläggningar	-36,8	-38,8	-44,5	-5,7
Produktion och distribution av biogas	-37,3	-39,4	-40,3	-0,9
Avsättning grov- och restavfall samt farligt avfall	-85,6	-88,3	-82,3	6,0
Insamling och avsättning slam	-21,2	-24,4	-26,6	-2,2
Kostnader	-442,0	-472,3	-456,6	15,7
Resultat före justering resultatutjämningsfond	-0,2	-9,8	21,9	31,7
Justering resultatutjämningsfond	0	0	-21,9	-21,9
Resultat	-0,2	-9,8	0,0	9,8

*Inkl. interna poster.

Det kommunala uppdraget redovisar ett överskott på 21,9 mnkr före avsättning av årets överskott till resultatutjämningsfond. Efter justeringen hamnar resultatet för det kommunala uppdraget i balans.

Orsak till den positiva avvikelsen är högre intäkter för försäljning av återvinningsmaterial och lägre kostnad för hantering av returpapper. Även de gemensamma kostnaderna har minskat, främst beroende på lägre personalkostnader. Kostnaderna för omlastning och sortering vid avfallsanläggningar har ökat beroende på ökade drivmedelskostnader.

2.2 Driftredovisning Vafabmiljö AB

Bolaget har bedrivit verksamhet enligt verksamhetsplan 2022 med två strategiska utvecklingsprojekt; projektet Återbruk 2.0 och Bättre avfallshantering med IoT (BAIT), som är ett samarbete med Mälardalens Universitet (MDU).

Tabell 9: Driftredovisning Vafabmiljö AB, mnkr

	Utfall 2021	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse 2022
Övriga intäkter	10,5	2,8	0,2	2,6
Intäkter	10,5	2,8	0,2	2,6
Personalkostnader	0,0	-2,9	-0,3	-2,6
Övriga externa kostnader	-3,8	-2,4	-0,4	-2,0
Kostnader	-3,8	-5,3	-0,7	-4,6
Rörelseresultat	6,7	-2,5	-0,5	-2,0
Finansiella poster	0,7	1,0	0,9	0,0
Bokslutsdispositioner	0,0	4,2	5,3	-1,1
Skatt	0,0	-0,6	-0,6	0,0
Resultat	7,4	2,1	5,1	-3,1

Under året har bolaget haft kostnader på 0,7 mnkr, vilka avser dels personalkostnader för projektledning och övrigt arbete i projekten (0,3 mnkr), dels externa konsultkostnader motsvarande 0,4 mnkr för arbete i projektet Återbruk 2.0.

Bolagets intäkter består till huvudsak av bidrag från Vinnova för BAIT-projektet. Bolaget erhåller också en ränteintäkt på 0,9 mnkr från Vafabmiljö kommunalförbund avseende fordran för överlåtelseskillingen. Med de periodiseringar och avsättningar som har gjorts i årsbokslutet redovisar bolaget ett resultat för 2022 på 5,1 mnkr.

2.3 Redovisning av investeringar

Investeringsbudgeten för 2022 är 113 mnkr och utfallet 60,8 mnkr, vilket är 52,2 mnkr under budget.

Investeringar i byggnader består av tak och kontrollrum vid Norsa förbränning samt lagertält för farligt avfall. De projekt som har flyttats till 2023 och 2024 är renovering av maskinhall förråd och verkstad vid gasanläggningen, skärmtak för sidlastare samt fast tak för gödsellagret. De IT-investeringar som gjorts är ny webb som lanserades i september och fiberkommunikation till återbruken som slutförts under året. Diarie- och dokumenthanteringssystem samt utveckling av digitalisering och IT-arkitektur har påbörjats och fortsätter under 2023. Investeringarna av kärl och containers blev lägre än budgeterat då reparation av befintliga containers prioriterats samt längre leveranstid för de containrar som beställts.

Investeringar i markanläggningar består av belysning på släpparkeringen samt en del av de asfaltarbeten och iordningsställande av sorterings-/lagerytor som budgeterats. En av de större maskiner som budgeterats till avfallsanläggningen på Gryta beräknas levereras under första tertiet 2023. Maskinutrustning har inte köpts i budgeterad omfattning.

Processanläggningar består av flertalet projekt, några av dem är renovering av röt-kammare 1, biofilter, gödselbrunnar hos lantbrukare, omkoppling lakvatten, ombyggnad och renovering ugn, byte av tuber inkluderat skanning på Norsa samt stödoeljebrännare. Utfallet för 2022 blev lägre än budgeterat eftersom några av projekten utgår och några har flyttats till 2023. Av de projekt som flyttats kan nämnas avtappning av flytande gas, kapacitetshöjning för tryckstegringsstation vid Kungsängens reningsverk, hantering av oljeslam, frekvensomriktare samt redundanta dispensrar.

Pilotanläggning för produktion av LBG (flytande biogas) färdigställdes under hösten. Förbundet har erhållit 45 procent i investeringsbidrag av den totala utgiften på 25 mnkr. Investeringsutgiften för renhållnings- och servicefordon slutade på budgeterad nivå. För återbruken blev utfallet 11 mnkr lägre än budgeterat. De lastmaskiner som beställts till återbruken kommer att levereras under tertial 1 2023. Byte av skyltar för Återbruk 2.0 konceptet har påbörjats och fortsätter 2023. Investeringar i maskinutrustning har inte gjorts i budgeterad omfattning. Utgiften för övriga investeringar består bland annat av låssystem, belysningsprojekt och staket. Byte av vågar på avfallsanläggningarna har flyttats till 2023.

Tabell 10 visar investeringarna indelade i de fyra kategorierna affärsmässig (effektiviseringar och utveckling), arbetsmiljö (säkerhet), reinvestering (återinvesteringar i maskiner och fordon) samt tvingande (lagkrav).

Tabell 10: Investeringsredovisning, mnkr

Klassificering av investering	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse
Affärsmässig	19,8	14,6	5,2
Arbetsmiljö	10,0	4,1	5,9
Reinvestering	72,5	38,1	34,4
Tvingande	10,7	4,0	6,7
Summa	113,0	60,8	52,2

Tabell 11: Investeringsredovisning, mnkr

Typ av investering	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse
Biogasutbyggnad	76,3	34,5	0	0	0
Byggnader	0,8	3,9	7,0	2,5	4,5
IT	0	4,1	7,5	4,1	3,4
Kärl, containers och gasflak	10,2	4,0	17,4	8,4	9,0
Mark- och markanläggningar	4,2	1,0	10,2	3,3	6,9
Maskiner vid avfallsanläggningarna	7,5	17,3	6,6	0,9	5,7
Nya kontor	9,1	6,6	0	0	0
Processanläggningar	12,2	6,9	28,7	10,4	18,3
Processoptimering med LBG	0	3,5	0,8	9,6	-8,8
Renhållningsfordon	10,2	4,6	14,4	15,1	-0,7
Återbruk	0	6,0	13,9	3,1	10,8
Övrigt	6,7	4,0	6,5	3,4	3,1
Summa	137,2	96,4	113,0	60,8	52,2

3 Koncernens resultaträkning

	Not	2022-01-01 -2022-12-31	2021-01-01 -2021-12-31
		tkr	tkr
Verksamhetens intäkter	2	841 453	739 161
Verksamhetens kostnader	3	-696 410	-631 192
Avskrivningar	4	-114 114	-87 309
Verksamhetens nettokostnader		30 929	20 661
Finansiella intäkter		434	572
Finansiella kostnader	5	-5 685	-5 150
Resultat efter finansiella poster		25 678	16 083
Uppskjuten skatt		1 083	0
Årets skatteskuld	6	-635	0
Årets resultat		26 126	16 083

4 Koncernens balansräkning

TILLGÅNGAR

	Not	2022-12-31	2021-12-31
		tkr	tkr
Anläggningstillgångar	7		
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Immateriella anläggningstillgångar		0	392
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		234 043	272 512
Maskiner och inventarier	14	330 205	357 419
Övriga materiella anläggningstillgångar		42 100	29 834
		606 348	659 765
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	8		
Övriga finansiella anläggningstillgångar		4 821	8 291
Summa anläggningstillgångar		611 169	668 448
Omsättningstillgångar			
Förråd och lager		10 051	13 093
Fordringar	9	164 318	149 783
Kassa och bank		168 038	97 800
Summa omsättningstillgångar		342 407	260 676
SUMMA TILLGÅNGAR		953 576	929 124

5 Koncernens balansräkning forts.

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

	Not	2022-12-31 tkr	2021-12-31 tkr
Eget kapital	10		
Övrigt eget kapital		66 479	50 396
Årets vinst		26 126	16 083
Summa eget kapital		92 605	66 479
Avsättningar			
Avsatt för pensioner och liknande förpliktelser	11	42 758	39 460
Avsättningar för uppskjuten skatt		43	1 126
Andra avsättningar	12	139 718	192 969
		182 519	233 555
Långfristiga skulder	13		
Långfristiga skulder	14	439 294	402 252
Kortfristiga skulder	15		
Kortfristiga skulder		238 660	226 776
Aktuella skatteskulder		498	47
Övriga skulder		0	15
		239 158	226 838
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		953 576	929 124

6 Koncernens kassaflödesanalys

	2022-01-01 -2022-12-31	2021-01-01 -2021-12-31
	tkr	tkr
Den löpande verksamheten		
Resultat före finansiella poster	30 929	20 661
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m m	58 909	79 295
Betald skatt	-635	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	89 203	99 956
Kassaflöde från förändring av rörelsekapital		
Förändring av varulager	3 043	1 683
Förändring av kundfordringar	-14 535	42 880
Förändring av kortfristiga skulder	12 320	-53 508
Kassaflöde från den löpande verksamheten	90 031	91 012
Investeringsverksamheten		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-60 846	-96 504
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	542	1 773
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar	-967	-4 575
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	4 436	1 377
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-56 835	-97 929
Finansieringsverksamheten		
Upptagna lån	37 042	8 137
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	37 042	8 137
Årets kassaflöde	70 238	1 219
Likvida medel vid årets början	97 800	96 581
Likvida medel vid årets slut	168 038	97 800

7 Kommunalförbundets resultaträkning

	Not	2022-01-01 -2022-12-31	2021-01-01 -2021-12-31
		tkr	tkr
Verksamhetens intäkter	2	841 242	728 692
Verksamhetens kostnader	3	-695 715	-627 430
Avskrivningar	4	-114 114	-87 309
Verksamhetens nettokostnader		31 413	13 953
Finansiella intäkter		434	572
Finansiella kostnader	5	-6 620	-5 872
		-6 186	-5 300
Årets resultat		25 227	8 653

8 Kommunalförbundets balansräkning

TILLGÅNGAR

	Not	2022-12-31	2021-12-31
		tkr	tkr
Anläggningstillgångar	7		
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>		0	392
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		234 043	272 512
Maskiner och inventarier	14	330 205	357 419
Övriga materiella anläggningstillgångar		42 100	29 834
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	8		
Övriga finansiella anläggningstillgångar		4 821	8 291
Andelar i koncernföretag		57 358	57 358
Summa finansiella anläggningstillgångar		62 179	65 649
Summa anläggningstillgångar		668 527	725 806
Omsättningstillgångar			
Förråd och lager		10 051	13 093
Fordringar	9	164 299	149 706
Fordringar hos Vafabmiljö AB		0	9 829
Kassa och bank		102 706	97 550
Summa omsättningstillgångar		277 056	270 178
SUMMA TILLGÅNGAR		945 583	995 984

9 Kommunalförbundets balansräkning forts.

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

	Not	2022-12-31 tkr	2021-12-31 tkr
Eget kapital	10		
Övrigt eget kapital		60 125	51 472
Årets vinst		25 227	8 653
Summa eget kapital		85 352	60 125
Avsättningar			
Avsatt för pensioner och liknande förpliktelser	11	42 758	39 460
Andra avsättningar	12	139 718	192 969
Summa avsättningar		182 476	232 429
Långfristiga skulder	13		
Övriga långfristiga skulder	14	439 294	402 252
Långfristiga skulder		0	74 523
Summa långfristiga skulder		439 294	476 775
Kortfristiga skulder	15		
Övriga kortfristiga skulder		238 462	223 020
Skulder till Vafabmiljö AB		0	3 637
Summa kortfristiga skulder		238 462	226 655
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		945 583	995 984

10 Kommunalförbundets kassaflödesanalys

	2022-01-01 -2022-12-31	2021-01-01 -2021-12-31
	tkr	tkr
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat före finansiella poster	31 413	13 270
Justeringar som inte ingår i kassaflödet	57 975	88 982
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	89 388	102 252
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet		
Förändring av varulager	3 043	1 683
Förändring av kortfristiga fordringar	-4 763	42 955
Förändring av kortfristiga skulder	11 805	-55 769
Kassaflöde från den löpande verksamheten	99 472	91 120
Investeringsverksamheten		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-60 846	-96 504
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	542	1 773
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar	-967	-4 575
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	4 436	1 377
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-56 835	-97 929
Finansieringsverksamheten		
Upptagna lån/amorteringar	-37 481	8 138
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-37 481	8 138
Årets kassaflöde	5 156	1 329
Likvida medel vid årets början	97 550	96 221
Likvida medel vid årets slut	102 706	97 550

11 Noter

Not 1 – Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning. Kommunalförbundet följer god redovisningssed och tillämpar de rekommendationer som getts ut av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Försäljning redovisas efter avdrag för moms och rabatter. Förbundet följer RKR 18 vid redovisning av investeringsbidrag. Denna princip innebär att bidraget bokförs som en långfristig skuld i balansräkningen för att sedan intäktsföras i samma takt som avskrivningen för den tillgång stödet avser. Periodisering av inkomster och utgifter hänförliga till perioden har gjorts enligt god redovisningssed. Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.

Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark och pågående arbeten görs inga avskrivningar. Avskrivningen påbörjas senast tertialet efter driftstart eller efter slutbesiktning. Förbundet efterlever komponentavskrivning enligt RKR R4 för tillgångar med olika nyttjandeperiod överstigande 500 tkr. Förbundet använder i speciella fall annan avskrivningsmetod när den bättre återspeglar tillgångens förbrukning. För de inaktiva deponierna används en produktionsberoende avskrivningsmetod, dvs avskrivning görs i den takt som deponin tas i anspråk. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt. Normalt omprövas dock inte tillgångars nyttjandeperiod om avskrivningstiden är 10 år eller lägre och det bokförda restvärdet understiger 500 tkr. I anskaffningsvärdet ingår inga lånekostnader.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Immateriella tillgångar	3 år
Mark	-
Byggnader	15–30 år
Tekniska anläggningar	7–15 år
Maskiner, fordon och inventarier	5–15 år

För tillgångar med ett anskaffningsvärde överstigande 500 tkr och en nyttjandeperiod understigande 20 år görs en mer individuell bedömning av nyttjandeperioden, vilken därmed kan avvika från förbundets normala avskrivningstider.

Överordnad princip för värdering av tillgångar och skulder är försiktighetsprincipen, som innebär att tillgångar inte övervärderas och skulder inte undervärderas. Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges och till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Immateriella anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsvärdet av den tekniskt färdigställda och användbara funktionen enligt RKR R3. De aktiveras till anskaffningsvärdet efter avdrag för planerliga avskrivningar som beräknas utifrån förväntad nyttjandeperiod. Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett prisbasbelopp och gäller som gemensam gräns för materiella och immateriella tillgångar och därmed också för finansiella leasingavtal. Inga räntor aktiveras.

Omsättningstillgångar värderas till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet. Fordringar har efter en åldersmässig prövning upptagits till det belopp de förväntas inflyta.

Förbundet har både operationell och finansiell leasing och redovisar denna enligt RKR R5.

Avsättningar för deponi har tidigare tagits upp till den del som kommunerna årligen har debiterats samt reducerats med årets kostnader för återställande och efterbehandling av de inaktiva deponierna. Under 2017 gjorde förbundet en tilläggsavsättning med 110 mnkr för att i enlighet med RKR R9 trygga säkerhet om att avsatta medel finns för sluttäckning, drift och skötsel till och med år 2057. Återställningsplanen är nuvärdesberäknad och uppdateras vart tredje år. Avsättningen kommer att reduceras i takt med återställande och efterbehandling utförs.

Förbundet har ställda säkerheter för deponier utöver vad medlemskommunerna borgar för. Förbundet hanterar pensionsförpliktelser i enlighet med RKR R10, men avviker i avseendet att både avsättningar och ansvarsförbindelser redovisas i balansräkningen som avsättning. Ingen av de förtroendevalda har uppdrag på en betydande del av en heltid och har därmed inte rätt till pension enligt ”Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda”.

För att spegla verkliga kostnader så påförs förbundets lönekostnader personalomkostnadspålägg (popålägg). Förbundet tillämpar även interndebitering för att respektive ansvar ska bära sina egna intäkter och kostnader. Beroende på vad det avser så sker detta både genom bokföring och internfakturerings. Koncernintern ränta bokförs månatligen på skulder och fordringar som finns mellan förbundet och dotterbolaget, räntesats hämtas från förbundets bankkonto i Swedbank och de interna kontovillkoren för aktuell månad.

I Vafabmiljö kommunalförbund ingår dotterbolaget Vafabmiljö AB (org.nr 556191–4200) som sedan 2015-06-19 ägs till 100 %. Inga förändringar har skett under året i koncernstrukturen. Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden. Med förvärvsmetoden avses att det förvärvade egna kapitalet i dotterbolagen elimineras. Ekonomiska transaktioner mellan de i koncernen ingående bolagen respektive förbundet har i allt väsentligt eliminerats. Det kommunala bolagets redovisning är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen, bokföringslagen samt bokföringsnämndens allmänna råd. Vid avvikelser i redovisningsprinciper mellan kommunalförbundet och det kommunala bolaget är kommunalförbundets redovisningsprinciper vägledande för den sammanställda redovisningen. Inga väsentliga skillnader i redovisningsprinciper har identifierats.

Det uppdrag att ta hand om avfall som kommunalförbundet har enligt 15 kap miljöbalken (kommunalt uppdrag) särredovisas från affärsuppdraget. I affärsuppdraget ingår tjänster som kommunalförbundet utför åt medlemskommunerna samt det affärsuppdrag som bedrivs på den konkurrensutsatta

marknaden. Intäkter och kostnader som direkt kan härledas till det kommunala uppdraget respektive affärsuppdraget tilldelas direkt till respektive uppdrag. Exempel på tilldelade intäkter är abonnentintäkter för det kommunala uppdraget och behandlingsintäkter för behandling av avfall för affärsuppdraget. Exempel på tilldelade kostnader är insamling av rest- och bioavfall för det kommunala uppdraget och kostnader för fastighetsnära insamling av förpackningar för affärsuppdraget. Intäkter och kostnader som inte direkt kan härledas till respektive uppdrag fördelas med hjälp av fördelningsnycklar baserade på i första hand andel mängd hushållsavfall/verksamhetsavfall eller uppskattad tidsåtgång för respektive uppdrag.

Not 2 – Verksamhetens intäkter

Koncernen	2022	2021
Taxor och avgifter	391 721	366 368
Upplösning av ackumulerat överuttag (sluttäckning)	21 242	-9 356
Försäljningsintäkter:		
- fordonsgas	110 350	73 002
- fjärrvärme	16 262	15 056
- återvinningsmaterial och bränslen	90 926	76 228
Behandlingsintäkter		
- schakt- och deponimassor	80 312	44 938
- bränsle	41 367	43 222
- övriga behandlingsintäkter	56 589	54 470
Transportintäkter	34 508	36 474
Hyror och arrenden	5 978	5 640
Försäljning av tjänster	5 814	5 384
Realisationsvinst	558	4 464
Övriga intäkter	4 064	18 210
Bidrag från staten	3 635	5 061
Justering resultatutjämningsfond	-21 873	0
	841 453	739 161

Kommunalförbundet	2022	2021
Taxor och avgifter	391 721	366 368
Upplösning av ackumulerat överuttag	21 242	-9 356
Försäljningsintäkter:		
- fordonsgas	110 350	73 002
- fjärrvärme	16 262	15 056
- återvinningsmaterial och bränslen	90 926	76 228
Behandlingsintäkter:		
- schakt- och deponimassor	80 312	44 938
- bränsle	41 367	43 222
- övriga behandlingsintäkter	56 589	54 470
Transportintäkter	34 508	36 474
Hyror och arrenden	5 978	5 640
Försäljning av tjänster	5 814	5 385
Realisationsvinst	558	4 464
Övriga intäkter	3 853	7 741
Bidrag från staten	3 635	5 061
Justering gemensam resultatutjämningsfond	-21 873	0
	841 242	728 693

Not 3 – Verksamhetens kostnader

Koncernen	2022	2021
Löner och sociala avgifter	-163 146	-165 615
Pensionskostnader	-11 472	-12 977
Transporttjänster	-120 116	-108 757
El, värme och vatten	-16 385	-12 676
Drivmedel	-18 260	-10 892
Inköp av gas	-76 331	-43 185
Extern avfallsbehandling	-71 469	-81 960
Övriga verksamhetskostnader	-132 166	-111 450
Övriga tjänster	-41 343	-37 880
Övriga externa kostnader	-45 722	-45 800
	-696 410	-631 192

Kommunalförbundet	2022	2021
Löner och sociala avgifter	-162 855	-165 615
Pensionskostnader	-11 472	-12 977
Transporttjänster	-120 116	-108 757
El, värme och vatten	-16 385	-12 676
Drivmedel	-18 260	-10 892
Inköp av gas	-76 331	-43 185
Extern avfallsbehandling	-71 469	-81 960
Övriga verksamhetskostnader	-132 166	-111 450
Övriga tjänster	-41 343	-37 880
Övriga externa kostnader	-45 318	-42 038
	-695 715	-627 430

Not 4 – Avskrivningar

	2022	2021
Avskrivning byggnader och anläggningar	-46 764	-26 358
Avskrivning maskiner och inventarier	-66 958	-60 362
Avskrivning på immateriella anläggningar	-392	-589
	-114 114	-87 309

Not 5 – Finansiella kostnader

Koncernen	2022	2021
Räntekostnader	-2 557	-2 819
Bankgarantier, ränteavgift på revers	-3 057	-2 111
Övriga finansiella kostnader	-71	-220
	-5 685	-5 150

Kommunalförbundet

Räntekostnader	-3 492	-3 541
Bankgarantier, ränteavgift på revers	-3 057	-2 111
Övriga finansiella kostnader	-71	-220
	-6 620	-5 872

Not 6 – Skatt på årets resultat

Koncernen	2022	2021
Skatt på årets resultat	-635	0
	-635	0

Not 7 – Anläggningstillgångar

	Immateriella anläggningar	Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Maskiner och inventarier	Övriga materiella anläggningar	Finansiella anläggningar	Totalt
Ingående anskaffningsvärden	3 952	402 607	627 705	29 834	65 649	1 129 747
<i>Årets förändring</i>						
- Årets aktiveringar	0	8 295	35 820	16 731	0	60 846
- Försäljningar och utrangeringar	0	0	-3 177	0	-3 470	-6 647
- Omklassificeringar	0	0	4 465	-4 465	0	0
Utgående ack. Anskaffningsvärden	3 952	410 902	664 813	42 100	62 179	1 183 946
Ingående avskrivningar	-3 560	-130 095	-270 286	0	0	-403 941
- Försäljningar och utrangeringar	0	0	2 636	0	0	2 636
- Årets avskrivningar	-392	-46 764	-66 958	0	0	-114 114
Utgående ack. avskrivningar	-3 952	-176 859	-334 608	0	0	-515 419
Utgående restvärde förbundet	0	234 043	330 205	42 100	62 179	668 527
Koncerneliminering, aktier dotterbolag	0	0	0	0	-57 358	-57 358
Utgående restvärde koncern	0	234 043	330 205	42 100	4 821	611 169

Sammanställning investeringar exklusive finansiella anläggningstillgångar

	Budget	Utfall	Avvikelse
			0
Övrigt	22 734	34 094	-11 360
Färdigställda under året	22 734	34 094	-11 360
			0
Övrigt	90 266	26 752	63 514
Pågår	90 266	26 752	63 514
Summa	113 000	60 846	52 154

Not 8 – Finansiella anläggningstillgångar

Koncernen	2021	2021
Utsläppsrätter	4 821	8 291
	4 821	8 291

I koncernen är aktierna i dotterbolaget eliminerade med 57 358 tkr. Värdet på Vafabmiljö AB:s justerade egna kapital uppgår till 64 613 tkr (56 282 tkr).

Kommunalförbundet	2022	2021
Värde på aktier i dotterbolag	57 358	57 358
Utsläppsrätter	4 821	8 291
	62 179	65 649

Not 9 – Fordringar

Koncernen	2022	2021
Kundfordringar	114 442	96 288
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	41 284	41 769
Övriga kortfristiga fordringar	8 592	11 725
	164 318	149 782
Kommunalförbundet		
Kundfordringar	114 442	96 288
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	41 284	41 769
Övriga kortfristiga fordringar	8 573	11 649
	164 299	149 706

Not 10 – Eget kapital

Koncernen	2022	2021
Övrigt eget kapital	66 479	50 396
Årets resultat	26 126	16 083
	92 605	66 479
Kommunalförbundet		
Övrigt eget kapital	60 125	51 472
Årets resultat	25 227	8 653
	85 352	60 125

Koncernens eget kapital	Övr. eget kapital	Årets resultat	Eget kapital
Eget kapital 2022-01-01	50 396	16 083	66 479
Omföring fg års resultat	16 083	-16 083	0
Årets resultat		26 126	26 126
Eget kapital 2022-12-31	66 479	26 126	92 605

Not 11 – Avsättningar för pensioner

	2022	2021
Ingående pensionsavsättning	39 460	34 233
Årets avsättning	3 298	5 227
Utgående pensionsavsättning	42 758	39 460
Pensionsförpliktelse		
Total pensionsförpliktelse	42 758	39 460
<i>Avsättning</i>	35 662	32 192
<i>Ansvarsförbindelse</i>	7 096	7 268
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring*	8 267	14 166
Summa pensionsförpliktelse	51 025	53 626
Förvaltade pensionsmedel - Marknadsvärde		
Totalt pensionsförsäkringskapital*	9 121	10 240
<i>Varav överskottsmedel*</i>	44	894
Summa förvaltade pensionsmedel	9 121	10 240
Finansiering		
Återlånade medel	41 904	43 386
Konsolideringsgrad	17,9	19,1

*Värdet rör åtaganden hos KPA Tjänstepensionsförsäkring AB

Not 12 – Andra avsättningar

	2022	2021
Avsatt för återställande av inaktiva deponier*	104 938	140 256
Avsatt för återställande av aktiv deponi**	22 875	19 565
Över/underutnyttjande av sluttäckningskostnader	11 905	33 148
	139 718	192 969

*Avsättningen avser återställande av de äldre 6 icke-aktiva deponierna i regionen. Återställandet påbörjas 2009 och beräknas pågå tom 2027. En utökning av den totala avsättningen har gjorts 2017 med 110 mnkr, som skall räcka till och med ansvaret enligt länsstyrelsen har upphört år 2057.

**Avsättning för återställande av den aktiva deponin görs utifrån kvarstående bedömd nyttjandetid. Beräkningarna uppdateras årligen.

Not 13 – Långfristiga skulder

Koncernen	2022	2021
<i>Räntebärande skulder:</i>		
Koncernkonto Swedbank	336 196	303 844
Skuld till medlemskommuner	64 200	64 200
Finansiell leasing	2 564	0
<i>Icke räntebärande skulder:</i>		
Förskott investeringsbidrag*	7 928	3 058
Övriga långfristiga skulder*	28 406	31 150
	439 294	402 252
Kommunalförbundet	2022	2021
<i>Räntebärande skulder:</i>		
Koncernkonto Swedbank	336 196	303 844
Skuld till medlemskommuner	64 200	64 200
Finansiell leasing	2 564	0
<i>Icke räntebärande skulder:</i>		
Skuld till Vafabmiljö AB	0	74 523
Förskott investeringsbidrag*	7 928	3 058
Övriga långfristiga skulder*	28 406	31 150
	439 294	476 775

	2018	2019	2020	2021	2022
Genomsnittlig låneränta %	1,5	1,3	1,6	1,4	1,4

Koncernkontot i Swedbank avser checkräkningskrediten med Västerås stad som motpart och kreditgivare. Skuld till medlemskommun avser köp av aktier i Vafabmiljö AB.

*Förutbetalda investeringsbidrag	2022	2021
Skuld Naturvårdsverket	7 928	3 058
Förutbetalda investeringsbidrag, ingående värde**	33 904	1 861
Nya investeringsbidrag under året	0	32 043
Resultatförda investeringsbidrag	0	0
Akkumulerad upplösning av investeringsbidrag	-5 498	-2 754
Summa förutbetalda investeringsbidrag	36 334	34 208

**Saldot är en del av Övriga långfristiga skulder

Not 14 – Finansiell leasing

	2022	2021
Ingående leasingkuld	0	0
Årets upptagna leasing	2 637	0
Årets amortering	-73	0
Utgående leasingkuld	2 564	0
Nuvärde minimileaseavgifter	2 540	0
Förfaller inom ett år	527	0
Förfaller senare än ett år, men inom fem år	2 037	0
Förfaller senare än fem år	0	0
	2 564	0

Not 15 – Kortfristiga skulder

Koncernen	2022	2021
Leverantörsskulder	145 136	141 901
Moms och punktskatter	-3 482	-2 971
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	6 153	6 666
Pensionskostnader och löneskatt	12 343	12 967
Semesterlöneskuld	12 526	12 764
Upplupen resultatutjämningsfond*	26 354	12 007
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	39 630	43 442
Skatteskuld	498	47
	239 158	226 838

Kommunalförbundet	2022	2021
Leverantörsskulder	145 136	141 901
Moms och punktskatter	-3 482	-2 971
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	6 145	6 666
Pensionskostnader och löneskatt	12 343	12 967
Semesterlöneskuld	12 526	12 764
Upplupen resultatutjämningsfond*	26 354	12 007
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	39 439	39 684
Skuld till Vafabmiljö AB	0	3 637
	238 461	226 655

*Upplupen resultatutjämningsfond

Medlemskommun	Heby	Fagersta	Norberg	Skinn- skatteberg	Enköping	Hallsta- hammar	Sura- hammar	Total gammal RUF**	Unison	Totalt
Ingående behållning (tkr)	2 281	1 195	1 218	1 277	1 695	859	3 482	12 007	0	12 007
Förändring (tkr)	-1 411	-722	-735	-872	-934	-564	-2 290	-7 528	21 875	14 347
Utgående behållning (tkr)	870	473	483	405	761	295	1 192	4 479	21 875	26 354

**Ingen gammal resultatutjämningsfond i kommunerna, Västerås, Sala, Köping, Arboga och Kungsör

Not 16 – Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

Kommunalförbundet	2022	2021
Ställda säkerheter	12 550	12 550
	12 550	12 550
Inga eventalförpliktelser		

Revisorerna i Vafab Miljö Kommunalförbund

Till: Fullmäktige i respektive medlemskommun:

Arboga	Norberg
Fagersta	Sala
Hallstahammar	Skinnskatteberg
Kungsör	Västerås
Köping	Heby
Enköping	Surahammar

Revisionsberättelse för år 2022

Vi, av fullmäktige i respektive medlemskommun, utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i Vafab Miljö Kommunalförbund (organisationsnummer 222000 – 3129).

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och förbundsordningen. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Under året har revisionen genomfört en fördjupad granskning av förbundets arbete med underhåll av anläggningstillgångar. Vår övergripande bedömning är att förbundet har en tillräcklig intern kontroll med avseende underhåll av anläggningstillgångar med utgångspunkt från god ekonomiska hushållning.

Av årsredovisningen framgår att förbundet för 2022 redovisar ett visst överskott avseende den kommunala avfallsverksamheten. Det finns en gemensam taxa fastställd mellan kommunerna, vilket skapar förutsättningar för en ekonomi i balans även för avfallsverksamheten, vilket är positivt. Revisionen har för avsikt att följa utvecklingen rörande detta område framgent.

Vidare noterar vi att förbundet inte uppfyller samtliga mål för verksamheten. Dock är det en positiv utveckling när det gäller förbundets måluppfyllelse i jämförelse med föregående år, vilket är positivt.

Vår granskning visar att årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed, i allt väsentligt.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Vafab Miljö Kommunalförbund i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillräckligt sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen inte fullt ut är förenliga med de verksamhetsmål som direktionen uppställt, men att det är en positiv utveckling.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige i respektive medlemskommun beviljar ansvarsfrihet för direktionens ledamöter samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Västerås och Enköping den 7 mars 2023

Barbara Conte

Tony Forsberg

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

BARBARA CONTE

Undertecknare 1

Serienummer: 19530629xxxx

IP: 188.148.xxx.xxx

2023-03-07 07:16:03 UTC

TONY FORSBERG

Undertecknare 1

Serienummer: 19590717xxxx

IP: 94.255.xxx.xxx

2023-03-07 07:19:34 UTC

Detta dokument är digitalt signerat genom Penneo.com. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datogenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validator>